

Iekšlietu ministrija

Čiekurkalna 1. līnija 1 k-2, Rīga, LV-1026; tālr. 67219263; e-pasts: pasts@iem.gov.lv; www.iem.gov.lv

Rīgā

01.03.2022

Nr.1-23/487

Latvijas Republikas
Tiesībsarga birojs

zināšanai:
Satiksmes ministrija

Uz 14.02.2022

Nr.6-1/104

Par administratīvo atbildību, neveicot noteikto maksājumu par transportlīdzekļu maksas stāvvietas izmantošanu

Iekšlietu ministrijā ir saņemta Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – Tiesībsargs) 2022.gada 14.februāra vēstule Nr.6-1/104 “Administratīvā atbildība par stāvvietu neapmaksāšanu” (turpmāk – vēstule), kurā cita starpā ir ietverta informācija par Ceļu satiksmes likuma 83.panta trešajā daļā pašvaldības policijai noteikto kompetenci veikt administratīvā pārkāpuma procesu par pārkāpumiem ceļu satiksmē, sniegts Tiesībsarga vērtējums attiecībā uz Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītās daļas un 78.panta astotās daļas piemērošanu, atspoguļots Saulkrastu novada pašvaldības redzējums par tās administratīvajā teritorijā esošo transportlīdzekļu maksas stāvvietu pārvaldīšanu, izteiktas bažas par Ceļu satiksmes likumā ietvertā regulējuma iespējamajām nepilnībām saistībā ar transportlīdzekļu maksas stāvvietu izmantošanu, kā arī izteikts lūgums Iekšlietu ministrijai sniegt Tiesībsargam savu redzējumu par vēstulē minēto, tostarp sniedzot atbildes uz konkrētiem Tiesībsarga uzdotajiem jautājumiem. Vēstules pielikumā ir pievienota Tiesībsargam adresētā Saulkrastu novada pašvaldības 2022.gada 4.februāra atbildes vēstule Nr.7.4/2022/IZ137 “Par maksas stāvvietām Saulkrastu novadā” (turpmāk – Pašvaldības atbildes vēstule), kā arī fotouzņēmums “Maksas autostāvvietas lietošanas noteikumi” (turpmāk – Stāvvietas noteikumi). Tāpat Iekšlietu ministrijā ir saņemta arī Satiksmes ministrijai adresēta un pēc būtības identiska satura Tiesībsarga 2022.gada 14.februāra vēstule Nr.6-1/103 “Administratīvā atbildība par stāvvietu neapmaksāšanu”, kuru Satiksmes ministrija ar 2022.gada 18.februāra vēstuli Nr.04.2-01/600 “Par vēstules pārsūtīšanu” ir pārsūtījusi Iekšlietu ministrijai un Valsts policijai atbildes sniegšanai Tiesībsargam.

Ņemot vērā minēto, Iekšlietu ministrija sadarbībā ar Valsts policiju sniedz

šādu viedokli par Tiesībsarga uzdotajiem jautājumiem.

1. Vai Ceļu satiksmes likums ļauj administratīvi sodīt personas, kas nav samaksājušas par maksas stāvvietu? Vai ir pieļaujams tas, ka atbilde uz šo jautājumu ir atkarīga no tā, kādas ceļa zīmju un papildzīmju kombinācijas pašvaldības izvēlas uzstādīt? Lūdzu papildus sniegt komentāru pie katra piemēru tabulā ietvertā piemēra, norādot, vai attiecīgo zīmju neievērošana, nesamaksājot par stāvvietu, ir administratīvi sodāma.

Izvērtējot Tiesībsarga vēstulē minēto, konstatējams, ka interpretējot Ceļu satiksmes likumā ietvertu regulējumu, Tiesībsargs ir izdarījis secinājumu par to, ka likumdevējs nav vēlējis Ceļu satiksmes likumā paredzēt administratīvās atbildības iestāšanos personām, kuras nav veikušas noteikto maksājumu par transportlīdzekļu maksas stāvvietas izmantošanu. Neapšaubot Tiesībsarga izdarītā secinājuma pamatotību, Iekšlietu ministrija vienlaikus vēlas vērst uzmanību uz likuma "Par autoceļiem" ietvertu regulējumu. Proti, saskaņā ar likuma "Par autoceļiem" 6.panta 4.¹daļā noteikto pašvaldība ar saistošajiem noteikumiem var paredzēt, ka par transportlīdzekļa novietošanu stāvēšanai uz pašvaldības autoceļa vai ielas drīkst iekasēt maksu. Saistošajos noteikumos norādāms attiecīgais autoceļš vai iela (to posms), vai konkrēta teritorija, kurā ietilpst autoceļi vai ielas (to komplekss), noteikts laiks, kurā stāvēšanai novietotā transportlīdzekļa atrašanās uz pašvaldības autoceļa vai ielas ir par maksu (piemēram, noteikts diennakts vai nedēļas laiks), maksas apmērs un tās iekasēšanas kārtība. Līdz ar to secināms, ka likumdevējs attiecībā uz transportlīdzekļu maksas stāvvietu izmantošanu ir paredzējis civiltiesisku attiecību iestāšanos starp pašvaldību kā zemes vienības, uz kuras izveidota transportlīdzekļu maksas stāvvietu, īpašnieku no vienas puses un personu, kura vēlas izmantot attiecīgo transportlīdzekļu maksas stāvvietu sava transportlīdzekļa novietošanai, no otras puses. Savukārt gadījumos, kad persona nav izpildījusi savu no civiltiesiskām attiecībām izrietošo saistību, tad tai atbilstoši civiltiesību regulējumam piemērojams kāds no saistību tiesību pastiprināšanas instrumentiem, piemēram, līgumsods. Tāpēc Iekšlietu ministrijas ieskatā tieši likumā "Par autoceļiem" ietvertais regulējums pamato to, kāpēc likumdevējs Ceļu satiksmes likumā nav paredzējis administratīvo atbildību personām, kuras nav veikušas noteikto maksājumu par transportlīdzekļu maksas stāvvietas izmantošanu.

Kā var secināt no Tiesībsarga vēstulei pievienotās Pašvaldības atbildes vēstules un Stāvvietas noteikumu satura, Saulkrastu novada pašvaldība par tai piederošo transportlīdzekļu maksas stāvvietu izmantošanu, neveicot noteikto maksājumu, ir paredzējusi administratīvās atbildības iestāšanos. Iekšlietu ministrijas ieskatā šādi Saulkrastu novada pašvaldības saistošie noteikumi ir pretrunā gan ar likumā "Par autoceļiem" ietvertu regulējumu, gan arī ar Ceļu satiksmes likumā ietvertajām tiesību normām. Un nav nozīmes tam, kādā veidā, proti, ar kādām ceļa zīmēm un papildzīmēm konkrētā transportlīdzekļu maksas stāvvietu ir apzīmēta dabā. Minētais attiecināms arī uz visām piecām Tiesībsarga

vēstulē ieskicētajām ceļa zīmju un papildzīmju kombinācijām, kas norāda uz to, ka attiecīgajā stāvvietā transportlīdzeklis ir novietojams tikai par maksu.

Vienlaikus informējam, ka Pašvaldības atbildes vēstulē esam konstatējuši neprecizitāti. Proti, Pašvaldības atbildes vēstulē minēts, ka Saulkrastu novada pašvaldībai piederošajā stāvlaukumā Smilšu ielā 2A ir izvietota 537. ceļa zīme “Stāvvietā” kopā ar papildzīmi, kas norāda uz minētās ceļa zīmes darbības laiku, un papildzīmi, kas norāda uz veidu, kādā veicama noteiktā maksa par stāvvietas izmantošanu. Savukārt Stāvvietas noteikumu 5.punktā minēts, ka maksas autostāvvietas darba laiks ir norādīts ar papildzīmi zem 539.ceļa zīmes “Maksas stāvvietā”. Lai pilnvērtīgi izvērtētu attiecīgo jautājumu, Iekšlietu ministrija neoficiālās elektroniskās sarakstes veidā lūdza Saulkrastu novada pašvaldībai iesniegt precizējošu informāciju par to, ar kādām ceļa zīmēm un papildzīmēm konkrētā transportlīdzekļu maksas stāvvietā ir apzīmēta dabā. Atbildot uz minēto lūgumu, Saulkrastu novada pašvaldība elektroniskā veidā atsūtīja fotouzņēmumu, kurā redzams, ka attiecīgā stāvvietā ir apzīmēta ar 539.ceļa zīmi “Maksas stāvvietā” un 827.papildzīmi “Darbības laiks”, kā arī papildzīmi, kas norāda uz veidu, kādā veicama noteiktā maksa par stāvvietas izmantošanu. Līdz ar to secināms, ka Saulkrastu novada pašvaldībai piederošajā stāvlaukumā Smilšu ielā 2A uzstādītās ceļa zīmes un papildzīmes atbilst Tiesībsarga vēstulē ieskicētajai ceļa zīmju un papildzīmju piektajai kombinācijai.

2. *Ņemot vērā, ka pašvaldības var izmantot dažādas ceļa zīmju un papildzīmju kombinācijas, lai attēlotu, ka stāvvietā ir maksas, vai šī brīža Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītās daļas formulējums ir pietiekami skaidrs?*

Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītā daļa paredz administratīvās atbildības iestāšanos par transportlīdzekļa novietošanu stāvvietā neatbilstoši prasībām, kuras noteiktas ar attiecīgām papildzīmēm. Proti, prasības, kuras personai jāievēro, novietojot transportlīdzekli stāvvietā, nosaka vairākas Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 “Ceļu satiksmes noteikumi” (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 26.8. nodaļā paredzētās papildzīmes. Bet, lai Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītajā daļā definētajā administratīvā pārkāpuma sastāvā nevajadzētu uzskaitīt pilnīgi visas uz transportlīdzekļa novietošanu stāvvietā attiecināmās papildzīmes, minētajā tiesību normā ir lietots termins “attiecināmās papildzīmes”, proti, tikai tās papildzīmes, kuras vispār ir attiecināmas uz transportlīdzekļa novietošanu stāvvietā. Vienlaikus Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītajā daļā ir ietverts izņēmums attiecībā uz divās papildzīmēs noteikto prasību, kuras personai jāievēro, novietojot transportlīdzekli stāvvietā, ievērošanu. Izņēmums attiecībā uz 844.papildzīmi “Personām ar invaliditāti” minētajā tiesību normā ietverts, jo administratīvās atbildības iestāšanās par šajā papildzīmē noteikto prasību neievērošanu ir paredzēta Ceļu satiksmes likuma 78.panta astotajā daļā. Savukārt attiecībā uz 851.papildzīmi “Maksas stāvvietas darbības laiks” norādāms, ka tā ir vienīgā papildzīme, kas kombinācijā ar 529.ceļa zīmi “Stāvvietu zona” un 537.ceļa zīmi “Stāvvietā” norāda, ka attiecīgā stāvvietā

noteiktu laiku ir lietojama kā maksas stāvvietā, bet pārējā laikā tā ir bez maksas (sk. Ceļu satiksmes noteikumu 285.29.apakšpunkta regulējumu). Tāpēc likumdevējs, ietverot Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītajā daļā izņēmumu uz 851.papildzīmi, pēc būtības ir vēlējis visus ar tās prasību neievērošanu saistītos pārkāpumus izslēgt no administratīvās atbildības tvēruma. Līdz ar to šobrīd spēkā esošais Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītās daļas regulējums, interpretējot to kopsakarā ar likumā “Par autoceļiem” ietverto regulējumu, kā arī ar citām Ceļu satiksmes likumā ietvertajām tiesību normām, ir skaidrs un saprotams.

3. Vai Ceļu satiksmes likumā būtu nepieciešami grozījumi, lai precizētu šā likuma 57.panta septītajā daļā noteikto?

Ņemot vērā atbildē uz Tiesībsarga otro jautājumu sniegto skaidrojumu, Iekšlietu ministrijas ieskatā grozījumi Ceļu satiksmes likuma 57.panta septītajā daļā nav nepieciešami.

4. Vai pašvaldības var paredzēt administratīvo atbildību par stāvvietas neapmaksāšanu, to paredzot pašvaldības saistošajos noteikumos?

Ņemot vērā atbildē uz Tiesībsarga pirmo jautājumu sniegto skaidrojumu, Iekšlietu ministrijas ieskatā pašvaldības nevar savos saistošajos noteikumos paredzēt administratīvās atbildības iestāšanos personām, kuras nav veikušas noteikto maksājumu par transportlīdzekļu maksas stāvvietas izmantošanu.

Valsts sekretārs

Dimitrijs Trofimovs

Sandis Blumbergs, 67219585
sandis.blumbergs@iem.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU